

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 27. szám.

Budapest, július 6.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadója
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Sikeres bizonyítékgyűjtés.

Egy bűneset.

A Hans Gross-féle Archivból.

A bizonyítékok beszerzése, valamint a bizonyítás föl-
építése ennek a bűnyügynek a feldolgozása alkalmával
olyan részletesen és tanulságosan lett leírva, hogy a
bűnesetet magyarrá átdolgozva közreadjuk annak daczára,
hogy az külföldön — Ausztriában — történt. Ebből az
esetből azt a tanulságot meríthetjük, hogy a kellő szak-
értelommal és körültekintéssel *széles alapon* bevezetett
nyomozás — melynek során a nyomozó közeg figyel-
mét a leglényegtelenebbnek látszó körülmény sem ke-
rül el — ritkán eredménytelen.

*

1911. évi november hó 11-én, körülbelül d. e. 6 óra
45 perczkor, 50 lépésnyire a Heimschuh és Gross-Klein
közötti utvonallal mellett, Grácztól délre mintegy 30 kilo-
méternyire, vásárosok megtalálták Zitz Péter szatócs és
sertéskereskedő hulláját.

Az illetékes csendőrsőn és községi elöljáróságnál
történt följelentésre ugyanaznap délelőttjén a vizsgáló-
bíró és a törvényszéki orvos a helyszínére érkeztek és
ott a következőket tapasztalták:

A hulla hátán feküdt, mindkét kar és a bal láb oldalt
kinyújtva, a jobb láb behajlítva. A hósapkával horított
fej kissé hátraesett, a kalap a fej fölött a földön feküdt,
a felsőtest rubázata az ing kivételével ki volt gombolva,
a nadrág térdig sáros.

A nyakon egy mély, 17 cm. hosszú, vágott seb volt
látható, melyben egy gráci kereskedő által kiállított
számla feküdt. Az ezen számlán látható ujjlenyomatok
arra engedtek következtetni, hogy a számla a tettes
által a meggyilkolt mellszéből ki lett húzva, miközben
a sebben megakadt.

A hulla egyébként még igen számos (összesen 40)
szúrás volt észlelhető, melyek közül 12 a ruhán át a
testet is elérte. Különösen a esipőn és a mell baloldal-
án voltak mély szúrások.

A hulla zsebeiben értéktárgy nem találtatt.

A hulla környékének átvizsgálása alkalmával a követ-
kezők állapították meg: Mintegy 300 lépésnyire dél-

keletre egy bokorban feküdt egy többrekeszű, üres levél-
tárcza, ettől a helytől 50 lépésnyire pedig egy véres
inggallér, mely nyilvánvalóan a tettesé lehetett, mert a
meggyilkolt egyén gallérja a bullán volt. Ezen két hely
között fekvő tócsa vize véres volt.

A boncolás során megállapítást nyert, hogy Zitz
Péter a nyakon levő seb következtében elvérzett és hogy
a tettes ezenkívül még két halálos sebet, — egyet a
mell bal oldalán, egyet pedig a has tájékán, — ejtett.

Azon körülményből, hogy az utóbb említett seb a
esipőcsontot is átlukasztotta, továbbá a nyakon levő
seb súlyos voltából arra lehetett következtetni, hogy a
tettes egy erős kés használata mellett, rendkívüli durva-
sággal és erővel járhatott el és hogy a nyakvágás köz-
ben a meggyilkolt egyén fejét hátra feszítette.

Időközben a csendőrség a következőket állapította meg:

Zitz november 9-én Saggából egyfogatu kocsiján
Grácza indult sertésceket vásárolni; november 11-en ló
es kocsii egyedül tért baza; indokolt volt tehát az a
föltevés, hogy Zitznél meggyilkolása alkalmával mintegy
1000—2000 korona készpénz lehetett.

Zitz Péter a gyilkosság napjáig rendes gráci kirán-
dulásai alkalmával visszafelé való utját mindig meg-
szakítással tette meg, mert az éjszakát mindig egy ut-
közbe eső koresmában töltötte, ami most nem történt.

Fel kellett tehát tételezni, hogy Zitz olyan kísé-
rőre akadt, ki az éjjeli utazásra rábeszélte és azután ki-
rabolta.

Két csendőr megbízott, hogy egy rendelkezésre ho-
csátott gépkocsin Gráczig kövessék Zitz Péter utját és
minden utközben levő helységben, különösen pedig
koresmákban nyomozzanak az után, hogy Zitz nem-e
tért oda be, hogy volt-e kísé-
rője, ha igen, ki volt az és
hogy Gráciban az ottani rendőrséggel egyetemben foly-
tassák a nyomozást.

Ezen nyomozások eredménye meglepő volt. A járőr
St.-Margareten község egy koresmájában megtudta, hogy
Zitz Péter november 10-én körülbelül d. u. 1/28 óra
tűjt kocsijával oda érkezett. Kíséretében láttak egy körül-
belül 30 év körüli, paraszti kinézésű férfit, akinek
sebes volt a bal állkapcsa. Zitz ebben a vendéglőben
vacsorázott és kísé-
rőjével együtt körülbelül 1/210 órakor
Leibnitz-felé eltávozott.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan
elismerett legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hűdsereg szállító, a Rákóczi Tárogató felalálóján, Budapest,
II., Lánchíd-utca 5. — Gyárn: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javi-
tása, vétele és becsorélás. — Árjegyzék minden hangszerrel külön káldetik.

A vendéglősnének azon kérdésére, hogy szokása ellenére miért nem marad ott éjjelre, azt felelte, hogy ma nem utazik egyedül.

Közvetlenül Zitz előtt egy henteslegény hajtott el a kocsmá udvarából.

A gráezi rendőrhatalóság értesítése után a csendőrök visszatértek a helyszínére és a nyomozást ott folytatták. Elsősorban azt a henteslegényt nyomozták ki, ki a kocsmárosné bemondása szerint Zitz előtt indult el a kocsmából. Az illető a kocsmárosné bemondásával egybehangzóan nyilatkozott és hozzátette, hogy az általa is hasonlóan leírt férfi őt az előrehajtásra felszólította és ezt azzal indokolta, hogy akkor Zitz lova is jobban fog szaladni.

Kaindorfig még látta a mögötte haladó kocszi lámpáit, azután már nem.

A nyomozás most már olyan egyének után indult meg, kiknek ezzel a henteslegénnyel, valamint Zitz Péter kocsijával találkozniok kellett. A nyomozás nem volt hiábavaló, mert Gross-Kleinban akadt egy kereskedő, ki reggel három óra körül találkozott Zitz kocsijával, de a kocszi bakján csak egy személyt vett észre. Reggel 1¹/₄ órakor Zitz kocsiját még két kocsis is látta, de akkor már nem ült senki a bakon, mit ők úgy magyaráztak, hogy Zitz bent a kocsiiban alszik.

A helyszíntől mintegy 200 lépésnyire lakó kőfaragó neje reggel három óra körül kétszer egymásután hosszúra nyújtott, jajgatásszerű oh! kiáltást hallott.

Igazolt volt tehát az a feltétele, hogy Zitz Péter kísérelje a gyilkos és hogy a jól előkészített rablógyilkosság reggel 3 és 1¹/₄ óra között történt.

Gráezban már november 11-én fontos körülmények nyertek megállapítást. Itt ugyanis egy kocsmában szintén látták a meggyilkoltat és kísérelőt, ki Zitz Péter kivánságára egy asszonynak segített egy zsák lisztet a kocsiából kiemelni és a közeli villamos-megállóhoz vinni.

Abból a célból, hogy ennek az asszonynak a kiléte megállapíttassék, két csendőr egy rendelkezésre álló gépkocsin Sagganba ment, hogy ott Zitz rokonságánál megtalálja, kinek számára vitte magával a lisztet?

Ez a mellékesnek látszó körülmény a tettes kilétének megállapítására döntő befolyással volt.

Az asszony nevének és címének kinyomozása után a csendőrök ismét Gráezba utaztak vissza és az asszonytól itt (éjjel 1¹/₂ órakor) a következőket tudták meg: Zitz neki a liszt szállítást jelezte volt: miután a zsákot egyedül nem bírta a kocsiról leemelni, Zitz egy embert adott melléje, kiben ő tájszólásos kiejtésű. Következtében azonnal egy földit ismert meg, ki arra a kérdésére, hogy hogyan hívják, azt felelte, hogy a neve K. és hogy S.-ből való. Ez az asszony a férfit épen úgy írta le, mint a többi kihallgatott egyén, a jobb állon volt sebhelyre ő is emlékezett.

Megindult már most a nyomozás az ilyen nevű egyé-

nek után. Kettő jó hírnevük és azonnal igazolt alibijük következtében nem jöhetett tekintetbe. Egy harmadik, büntetett előéletű, kérdéses időben büntetését ülte egy fogházban. A gyanu végül egy 33 éves, nős segédmunkásra, K. József-re irányult, ki S.-ben lakott. A személyleírás pontosan ráillett és a kérdéses sebhely is ott volt a jobb állkapcsán.

K. lakhelyén megállapítást nyert, hogy november 9-én délelőtt elhagyta lakását és hogy csak november 11-én este érkezett vissza, állítólag vonattal Gráezból.

November 13-án reggel K. azt a kötényt, melyet elindulásakor hordott, szalmazsákja alól kibuzta és több zsebkendővel együtt kimosta.

Bzen gyanuokok alapján a nyomozó járőr K.-t elfogta és az egyidejűleg foganatosított házkutatás alkalmával egy kötényt, három zsebkendőt és egy kabátot talált, melyeken elmosódott vérvonatok voltak látbatók. A puczból előkerült egy pár csizma is, melynek talpszögét K. fogóval kihuzta.

K. természetesen Zitz meggyilkolását tagadva, az alábbiakat vallotta: November 9-én munkát keresendő Gráezba utazott, de ez alkalommal Zitzel, kit személyesen ismer, nem találkozott. Gráezi tartózkodását, különösen pedig azt, hogy november 10-től 11-re menő éjjelen Gráezban volt, H. kocsmárossal tudja igazolni. Az előtalált ruhadarabokat nem mossa ki, azokon nem lehetnek vérvonatok: az állkapcsán levő sebet úgy szerzte, hogy egy bokorba esett, mely alkalommal egy régi kelestől származó heg felszakadt. Azt a körülményt, hogy nála egy új inggallér és egy új ingmell találtatott, azzal igazolja, hogy ezeket Gráezban vette, mert a régi gallérja és ingmelle éjjetezés alkalmával annyira összegyűrődött, hogy azokat el kellett dobnia.

A csendőrök K.-t a bíróságnak adta át, de ott történt kihallgatásakor is ezen vallomása mellett maradt.

November hó 16-án K. lakásán a csendőrség még egy házkutatást tartott. Ez alkalommal nevezetnek neje a helyszínen talált gallért határozottan mint férje tulajdonából származót ismerte fel és ezt az állítását azzal indokolta, hogy a fehérneműt sajátkezüleg mossa és így minden darabot pontosan ismer.

A prészáz átkutatása alkalmával egy nadrág és egy mellény került napvilágra, melyek nedves állapotban lettek a földbe ásva. Egy a prészázban a földbe vert fűszövek mögött a kutató járőr egy cigarettadobozt talált, mely 1180 korona készpénzt tartalmazott. K. írásai közül egy adományokat gyűjtő iv is előkerült, melylyel 1911. évi augusztus hó 16-án több környékbeli községben a kerületi előjáróság hamisított engedélyével tüzkárosultak javára adományokat gyűjtöttek. Ez az iv azért bírt különös fontossággal, mert annak tulajdonosa az alatt a súlyos gyanu alatt állott, hogy 1911. évi augusztus hó 17-én Musger György szolgától 365 koronát rabolt el.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Kézili Beretvás Tamás gyógyszerész **Kispest**en. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Beretvás-pastillát

József Ferencz főherceg Kratochwil őrnagygyal Nagy Zsigmond festőművész műtermében, a hol festészeti tanulmányokat folytat.

Az erre vonatkozó feljelentés a következő eseményen alapszik:

Musger György 1911. évi augusztus hó 17-én azzal a szándékkal indult el Fölschach községből, hogy tehenet vásároljon. Délután 4 órakor egy előtte ismeretlen férfival találkozott, kit üzleti tervébe beavatott és a ki azután csatlakozott is hozzá.

Heimschub községben Musger egy ottani birtokossal egy tehen vételére ügyében alkudozásba boesátkozott és már úgy volt, hogy az árban megegyeznek, midőn az ismeretlen férfi azt sugta Musgernek, hogy a tehen beteg, ne vegye meg.

Az akkor még ismeretlen férfi tervszerűen átgondolt eljárását az ezt követő események magyarázzák csak meg.

Ezek után az idegen Musgert óriási kerülökkel Klein községbe vezette, hová este 10 órakor érkezett meg. Itt 40 fillérért kenyeret vásároltak és azt útközben elfogyasztották. Ez alkalommal Musger megfigyelte, hogy kísérlőjénél egy igen nagy zsebkész van.

Utjuk folytatása közben az idegen kissé hátra maradt és egyszerre csak jobb karjával hátulról hirtelen átkarolta Musger nyakát és ennek fejét hátrafelé saját mellére szorította. Az ismeretlen olyan erővel préselte Musger nyakát magához, hogy annak majd elállt a lélekzete. Az idegen most bal kezével Musger jobb belső kabátzsebébe nyúlt, melyet az jobb karjával magához szorítva, amennyire lehetett, megvédeni igyekezett, úgy hogy a támadó az abban volt tárczát hamarosan nem tudta kibuzni. Így küzdött rövid ideig a két férfi egymással, míg az idegannek sikerült Musgert az útszéli árokba dobni.

Musger itt a hátára esett, mire az idegen rádobta magát és ismét ki akarta rántani zsebéből a levéltárczát, de Musger azt olyan erősen tartotta, hogy az ismét nem jutott célhoz. Ekkor az idegen hirtelen elkiáltotta magát: „Ma nem adod ide, megöllek”. Miután Musger tudta, hogy kés van az idegennél és az eddig történetek alapján attól félt, hogy meg fogja gyilkolni, ellenkezésével felhagyott, mire az ismeretlen a tárczát a zsebből kirántva, fölugrott és Klein község irányában elszaladt.

Musger utána kiabált, hogy pénzének legalább egy részét adja vissza, mire az idegen megállt és bátrafordulva, azzal a fenyegetéssel, hogy megöli, ha nem hallgat, annyira megfélemlítette Musgert, hogy az már mozcizanni sem mert.

Az elrablott tárczában 365 korona volt.

A Musger följelentésére bevezetett nyomozás csak azt eredményezte, hogy a tettes egy férfival azonos, ki egy nappal előbb hamisított gyűjtőívvel a környéken tűzkárosultak részére adományokat gyűjtögetett, ezen férfi kilétét megállapítani azonban nem sikerült.

A Zitz-ügyben nyomozó vizsgálóbíró a Musger ügynek főt ismertetett megállapít sainak kézhezvétele után Musger és mindazon egyének beidézése iránt intézkedett, kik a meggyilkolt Zitz kísérlőivel találkoztak. Az utóbb említett egyének a vizsgálati fogságban levő K.-ban határozottan fölismerték azt az egyént, kit Zitz kísérlőjében megfigyelni alkalmuk volt, kiemelték azonban, hogy a letartóztatott állkapcsan abban az időben a melyben velük beszélt, nem a most látható seb, hanem csak egy heg volt észrevehető, K.-nak be kellett ismernie, hogy október vége felé orvosilag fölnyitattott nyakán egy kelést, a beidézett egyének egyéb valománysait azonban valótlanknak jelenti.

Ezek után a vizsgálóbíró szembesítette K.-t Musgerrel, kinek már előbb K. megfigyelésére alkalmat adtak. Egyszerre megmutatták K.-nak a házkutatás alkalmával nála elásva talált ruhadarabokat és a cigarettadobozt. Ezen bizonyítékok súlya alatt K. összetört; reszketés fogta el és nyögve a földre zubant. Mikor magához tért, beismerte úgy a Zitz meggyilkolását, mint a Musger kárára elkövetett rablást is. Ezen később is fenntartott vallomásban K. megerősítette a Musger által előadott tényállást, a Zitz-féle esetet pedig nagyjában az alábbiak szerint adta elő.

K. az előtte ismeretes Zitzel találkozáva, annak kísérlőnek ajánlközött és az esti órákban ő hajtotta a kocsit is, miközben Zitz a kocsiban aludt. Egy átmenetkezéshez érve fölkelte Zitzet, hogy őt loszáll sra birja. Miután egy darabig egymás mellett haladtak, K. hátulról hirtelen átkarolta áldozatát és annak tárczája után nyúlt. Zitz védekezett, erre K. előrántotta kését és azt vaktában Zitz testébe löfte, végül pedig átvágta a torkát és a tárczát elvette tőle. A gyilkosság után kivette a tárczából a pénzt és az üres tárczát valamint véres inggallérját eldobta. Azután megmosakodott egy tócsában, a vasutállomásra sietett és az első reggeli vonattal Grácba utazott, honnan csak november 11-én este tért haza.

Miután elébe tárták azt a körülményt, hogy elég ideje és alkalmat lett volna a kocsiban alvó Zitztól a tárczát elvenni, K. kénytelen volt gyilkossági szándékát beismerni, mert tettének tanuját, ki őt jól ismerte, el kellett tennie láb alól.

(Folyt. köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

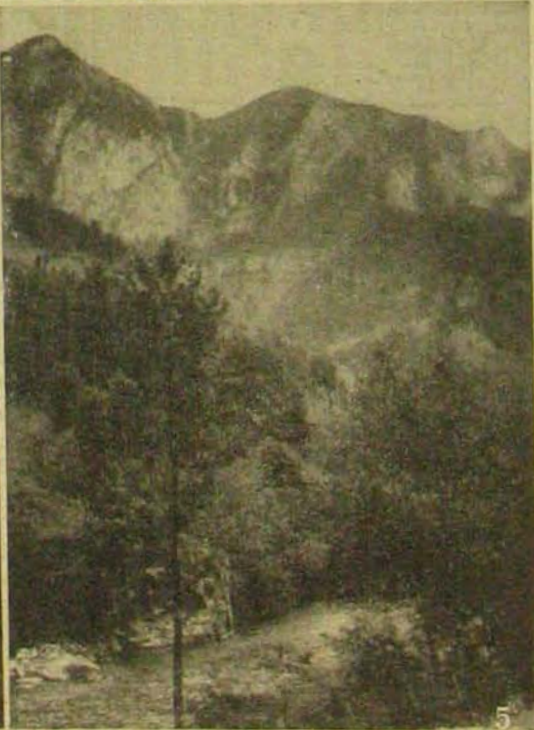
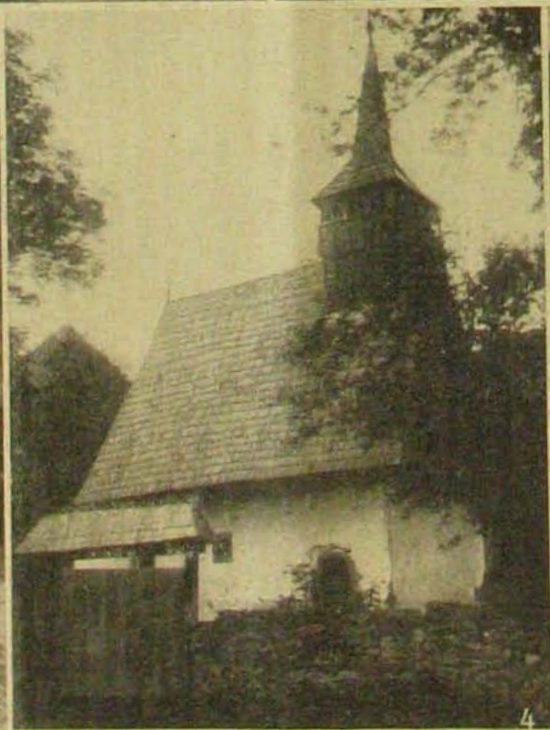
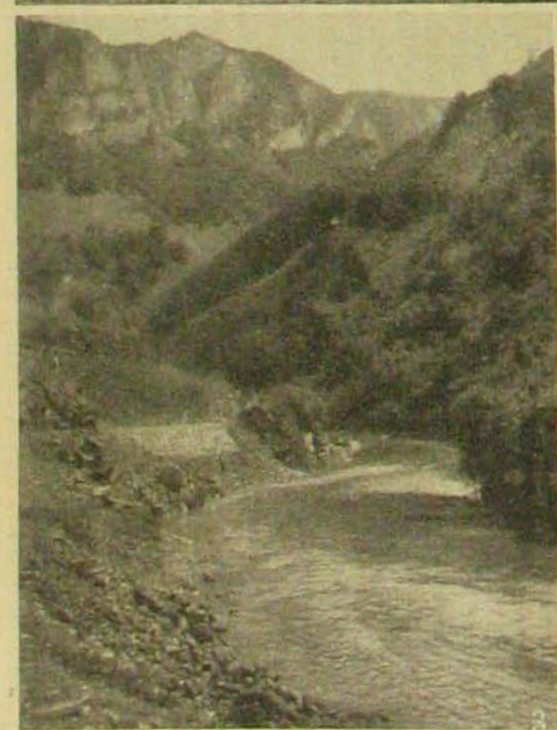
Az egészséges otthon.

Ismeretes, hogy az ember 70 m²-es térben órákig is ellehet a rosszullétnek legkisebb tünete nélkül. Ennek oka a természetes szellőzés, a mely a hőmérsékleti és légnomási különbségek következtében az ablakréseken, ajtókon, padlón, falakon, kályhákön át megy végbe. Pettenkofer kísérletei szerint 18° C hőkülönbségnél egy

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

1. Részlet Borév tájáról. — 2. Aranyosbánya a bányahegygyől — 3. A bedeltői hegyekről. — 4. A nagylupsai kolostor-templom. — 5. A Búvó patak tája.

A Torda-abrúdbányai új vasútvonalról.

75 m³-es szoba levegője ezeken az utakon egy óra alatt teljesen felújul, 20° különbségnél már 95 m³, 4° különbségnél csak 22 m³ a légcseré. Mérsékelt szél 1 m³-re 8 kg, orkán 200 kg nyomást is gyakorolhat és a belső és külső levegő ezen nyomáskülönbségei rendkívül meggyorsítják a légcserét. Télen és szeles időben tehát gyorsabb a természetes szellőzés, mint nyáron és szélsőséges időben, úgyesszintén magasabban fekvő és száraz szelteknek kitett házakban gyorsabb, mint az alacsonyan és különösen nedves helyeken fekvőkben; függ azután még a külső falak nagyságától és számától, nemkülönben a szomszéd házak helyiségeinek hőmérsékletétől. Nagy hőmérsékleti különbségeknél a közfal az egyik báz romlott levegőt könnyen átiszvárogthat a másikba, hasonlóan megronthatja az alsó helyiségek levegője a felsőket különösen, ha a padlók alját száraz, likacsos anyagokkal töltjük ki. Hátráltatja a természetes szellőzést az olajfestékes bevonat, a tapéta, a miért is ezeket iskolákban, munkatermekben tisztaságuk ellenére sem tanácsos alkalmazni.

A hol a természetes szellőzés elegendő friss levegőt nem szolgáltat, ott a mesterségeseket kell segítségül vennünk.

A mesterséges szellőzésnél a jó levegő bevezetésére és a rossz eltávolítására a falakba készített külön nyílásokat használunk, a melyeken át a levegő áramlását hőmérsékleti különbségek, a szél szívó hatása vagy gépek idézik elő. E nyílások úgy helyezendők el, hogy a betóduló levegő bennünk a hideg vagy a légvonal érzését ne keltse; e célból a levegőt úgy vezetik be, hogy az a kályha mentén legyen kénytelen felszállani és felmelegedni, hogy azután a mennyezeten lebulva alászálljon és belélegeztessék. Ha ez nem lehetséges, akkor a friss levegőt mindig a fejünk felett fekvő helyen vezetjük a szobába.

A kivezetés végett régebben a kályha füstcsöveinek egyik könyöknél meghosszabbított részébe vagy a kéménybe nyílást vágtak. Ezek azonban igen kevés levegőt szívtak ki, a miért is helyettük a füstkéményektől független, de felmelegedés céljából közvetlen mellettük vezetett szellőző kéményekbe vágnak nyílásokat, még pedig kettőt, az alsót téli, a felsőt nyári használatra; szellőző hatásuk különösen télen, mikor a belső és külső levegő hőmérséklete közt nagy a különbség, igen erőlyes, nyáron azonban gáz- vagy petroleumlámpával kell őket felmelegíteni.

Nagy épületekben az összes helyiségek romlott levegőjét a padláson vagy a pinczében fekvő sknába vezetik, a honnan fűtött kéményeken át a szabadba jut; ezt a rendszert központi szellőzésnek nevezik.

Úgy a nyári, mint a központi aknák fűtése költséges, azért a szellőzésre mechanikus szerkezeteket használnak, a melyek a szél szívó vagy nyomó hatásával működnek. A szívó (aspirator) a kémény nyílásába illesztett bádogcső, a melynek nyílt, tölcésalakúlag kitáguló nyílását szélvitorla mindig a szél irányába fordítja; a tölcés mellett elbaladó szél légritkulást idéz elő a csőben és e ritkulás, szívólag hat a kémény, illetve a szoba levegőjére. Épen ilyen, de ellenkező irányú vitorlával van ellátva a sűrítő (pnopulsor); ebbe a szél friss levegőt nyom, a mely fokozottabb mértékben a szobába tudul.

Hatás tekintetében messze felülmulják ezeket a ventilátorok: ezek küllőiken fémlapokat viselő, gőzgéppel vagy villamos motorral hajtott kerekek, a melyek óriási

légmennyiséget hajtanak a szobába vagy szívnak ki belőle.

A mesterséges szellőzőkhöz számíthatjuk a kálybát is, mert a szoba levegőjét a kéményen át elvezeti.

A lakosztályok fűtésénél számításba veendő a tüzelő anyag hőfejlesztése, a kívánt hőmérséklet, a külső levegő hőfoka és nedvessége, továbbá a falak, ajtók, ablakok, padló és mennyezet hővezetősége. Ha kalórián azt a hőmennyiséget értjük, a mely 1 kg 0° C vizet egy fokkal felmelegít, akkor 1 kg száraz fa 3600, faszén 7200, kőszén 7000, barnaszén 4300—5300, koksz 7000, világító gáz 11,800 hőegységet ad; e hőmennyiségnek általában csak 1/3 részét tudjuk a fűtőkészülékekben értékesíteni. A falak vezetőképessége révén elvesző hőmennyiség annál nagyobb, minél nagyobb a fal területe és a belső és külső levegő hőfoka közt a különbség; vastag fal kevesebb hőt vezet el, mint a vékony, legkevesebbet a rossz vezető légréteget tartalmazó mennyezet és padozat, legtöbbet az ablak. Vaskályha kétszer annyi hőt ad a környezetnek az égő anyag termelt hőjéből, mint az ugyanakkora felületű agyagkályha.

A fűtőszervezetek helyi és központi fűtők: azokhoz a kandallók és kálybák tartoznak, ezek a lég-, víz- és gázfűtés.

A kandallók sugárzó hője csak azokat a tárgyakat melegíti fel, a melyekbe ütközik, a közbeeső levegőt pedig melegtétlenül hagyja úgy, hogy a szoba hőmérséklete nem lesz egyenletes; a kifejlődő hő igen nagy része a kéményen át elillan, a miért is a fűtés ez a módja nem gazdaságos.

A kályhák zárt tüzfénnyel ellátott szerkezetek és vagy felülről lefelé égnek, vagy állandó tüztérrel bírnak; azokhoz tartoznak a Meidinger-féle, ezekhez a 'töltő kályhák. Valamennyi közt a legkellemebb és legöngyentesebb meleget adja az agyagkályha.

A központi fűtésnél a melegvívő anyag a levegő, víz vagy gőz. A levegőfűtés olcsó és könnyen kezelhető, hátránya, hogy a meleg levegő messzire nem vezethető és gyorsan lehül. A vízfűtésnél 100—140—200° C vizet hajtanak csöveken át a szobába, a gőzfűtésnél a gőz gyorsan és erősen fűt és vízszintes irányban messze vezethető. Ez a fűtés a legolcsóbb, a légfűtés 10, a kályhafűtés 30—40%-kal drágább.

A modern lakásból ne hiányozzék a fürdőszoba, mert testi egészségünk és jólérzésünk egyik tényezője a fürdés. Tudták ezt már a régiek is; a vallásalapítók rituális fürdőket rendeltek el, Olasz- és Görögországban nagy-szerű fürdők romjait találjuk ma is, Konstantin idejében Rómában 800-nál több közfürdő volt, a melyekbe a lágy, a felbőr minőségére jóhatású vizet messze vidékről vezették. Főczélja a fürdésnek a test tisztaságát és egészségét szolgálni.

Testünkön közel két milliő verejtékmirigy és számtalan zsírmirigy szüntelen elhasznált anyagokat izzad ki; ezek a felhám elhált, kiszáradt részeivel egy bakteriumokban dús réteget képeznek, a melyet a levegő nem járhat át és a mely bőrérzésünket tompítja, a mirigyek kivezető csatornáit bedugja és a bőrt funkciójában akadályozza. Az így keletkező bőrbajok megelőzője a fürdés; hatásával szabályozódik a vérkeringés, erősül a szív, élénkül a kiválasztó szervek, vese, máj működése, a légzőszervek több szénavat és vizgőzt lehelnek ki, az oxigénfogyasztás nő. De erkölcsi haszna is van a fürdésnek; a test tisztaságával nem fér meg a lakás, a ruházat szennye és hogy a tisztaság iránt érzékkel bíró em-

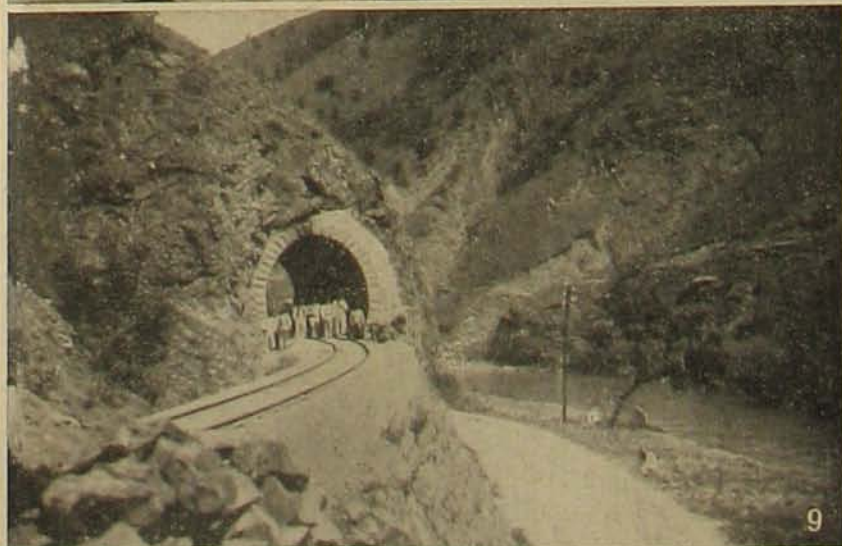
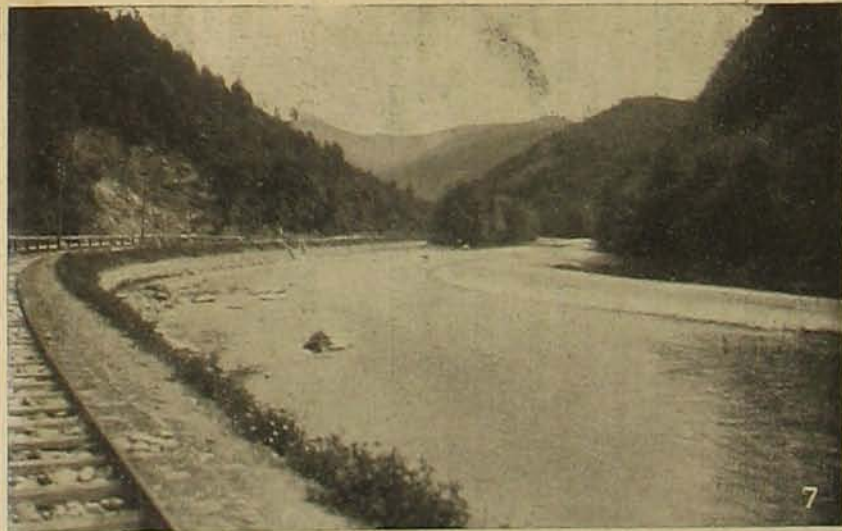

POLGÁR SÁNDOR

orvos m.úzer- és közezer gyárosonál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legjuttányosabban beszerezhető összes betegápolási tárgyak, kőszerek, fészekedők, m. kir. szab. Polgár-főle sörváltók, gummiharisnyák, összesa francia övezetek, különlegességek, stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadáandó, mely tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
beküldése esetében
10% Ártéves-
mény a Csendőrsé-
gi Lapok olvasóinak.

6. A bedellői havasok Szolcsváról nézve. — 7. Az Aranyos völgye Muncsel és Aranyosbánya között. — 8. Szoros Borév táján. — 9. Alagút Aranyoslouka mellett.
A Torda-abrudbányai új vasútvonalról.

ber erkölcsi érzések iránt is fogékonyabb, az mindennapi tapasztalat. Művelt emberek és népeknek a piszok, a szenny tűrhetetlen.

Fürdőszobánk a tisztaságtól ragyogjon, a kád anyaga cinkbádóg, réz vagy mázas agyag legyen, a fakád kerü-lendő, mert likacsaiha az esetleg fertőző szenny telep-szik, anyaga pedig hamar rothadásnak indul; falait majolika lapok, alját vízátthatlan (ciment) lapok fedjék, bogy róluk a lecsapódott vizpárák könnyen eltávolít-hatók legyenek. Az a kis fülke, a mely fürdőszobául szolgál, nem sokkal öregbiti az épülő ház költségeit, az a szolgálat pedig, a melyet egészségünknek és ezzel együtt munkaképességün-nek tesz, megbecsülhetetlen.

A butorzattal szemben inkább esztetikai, mint hi-gienikus követelményeket támasztunk, ne visszatetsző, secessziós furcsaság, hanem nemes, egyszerű forma-zépség legyen a jellemzője; ugyanez áll a falak festéséről, a képekről is: ríkitő tarkaság, a vásári bódéból való képek, szobrok egy pillantásra elárulják a tulajdonos izlését, műveltségét, fokát. Szőnyegek, ü önyök, taka-rókban mindig szép a magyar motívumokkal ékesített házi ipari termék, a nép érzése, gondolkodása, lelke talál azokban vonzó kifejezést.

A ház ablakait díszítse virág, terjesztői ezek a finom érzésnek, a gyengéd érzelmeknek, az udvarban virág-ültetvényt, lombos fát ne keressünk hiába; köztük a család a nap fáradalmi után üdülést, pihenőt találjon!

Csak tiszta, egészséges házban honolhat a meglege-dettség, a béke, a valódi boldogság!

KÉPEINKHEZ.

Kittintetett csendőrtiszt.

Novák István járásörmester, kunszentmiklósi járás-parancsnoknak, hosszú és kitünő szolgálatai elismeré-

Novák István járásörmester.

sével Legfelsőbb helyről nyert koronás ezüst érdemkeresz-tel való feldíszítése I. évi május hó 27-én, a budapesti

csendőrlaktanyában, a szokásos ünnepség keretében tör-tént meg. Kiss László alezredea, csendőrkerületi parancs-nokhelyettes tartalmas beszédben ismertette és méltatta a kittintetett érdemeit, majd mellére tűzvé az érdem-keresztet, a díszszakasz tisztelgő elvonulása után az ünnepély véget ért.

A kittintetett altiszt arczképét bemutatjuk.

*

A művészet-kedvelő főherczeg.

Általános szokás a magasabb körökben, hogy úgy a nők mint a férfiak bizonyos ipari vagy művészeti fog-lalkozás elsajátításával igyekeznek maguknak kellemes időtöltést és szórakozást szerezni. József Ferencz főher-czeg Ő Fensége, mint képeink egyike mutatja, a többek közt a festészetnek is hódol és hogy ebbeli képességét folyton fejleszse és tökéletesítse, gyakran megjelen Nagy Zsigmond festőművész műtermében s ott a művész vezető-se és irányítása mellett folytatja festészeti tanulmányait.

*

Képek a Torda—abradbányai új vasutvonalról.

Vasuti hálózatunk évről-évre folyton fejlődik és sza-porodik. A technika haladása folytán újabb és újabb területeket hódít el vasuti közlekedésünk terjeszkedése olyan helyeken is, a hol még néhány évtizeddel ezelőtt is mesébe illő képzelődésnek látszhatott a vasutépítés. Ma már nemcsak a sík területeken, hol kevés az aka-dály, hanem a meredek és szakadékokkal és vízmosá-sokkal átszaggatott hegyek oldalain is, sok helyen szédítő magasságban, vasutvonalak kígyóznak végig. S hogy a változatosság még teljesebb legyen, a meg nem kerülhető szirtok alját alagutak járják keresztül-ka-sul, a melyekben a prűsszögve robogó vonat, mintha bujócskát játszana velünk, egy bosszu fűttenés után eltűnik s pár perc múlva már a hegy másik oldalán vesszük észre az elötűnő vonatnak gomolygó füstfellegét.

Ilyen vadregényes tájakon vezet keresztül a Torda—abradbányai vasutvonal is. E vasut egyes részeiről valók azok a fényképfelvételek, a melyeket a jelen számunkban között képeken olvasóinknak bemutatunk.

HIREK.

Kézrekerült szökevény. Lapunk legutóbbi számú-ban hirt adtunk volt arról, hogy Torma Sándor ócsai őrshe-li csendőr, ki Szabó Lidia őrsfőzőnőt június 21-én este agyonlőtte, megszökött, Torma csendőr, kit szerelmi féltékenysége tett gyilkossá, az őrsfőzőnőnek agyonlövése után Gyál-pusztá felé menekült, hol Szatmári István mezőőr kunyhójában meghalt, 22-én reggel pedig, midőn a mezőőr az aznap Ócsán tartott országos vásárra és egyuttal éjjeli vendégéről az őrsnek hirt adni elindult, a mezőőrnek négy korona értékű szűrét és három korona értékű téli kucsmáját magához véve, Kispestre gyalogolt, hol Torma Antal nevű rokonától polgári ruhát és tiz korona pénzt kért és kapott s azzal Budapestre, onnan pedig még aznap este illetőségi helyére, Somlóvásár-helyre utazott, hova 23-án reggel hat órákor érkezett meg. Somlóvásárhelyen, miután ívéreit nem találta oti-hon, Albrecht Nándor nevű régi ismerőséhez ment, kinél délig elbeszélgetett és megebédelt, ebéd után pedig két töltennyel megtöltött ismétlőpisztolyát nadrágja korezába rejtve, a nébosbe lefeküdt és elaludt, hol délután négy órákor Nagy István csendőr ez. örmester és Kneisz Raffel

csendőrből állott deveszeri őrsbeli járőr által elfogtatván, a m. kir. budapesti I. honvéd kerületi fogházba bezáratott.

Véres búcsu. Hideg Lajos csendőr ez. őrmester és Lóki János csendőrből állott sümegi őrsbeli járőrt június 22-én a zalamegyei Gógafán búcsu alkalmával egy nagyobb néptömeg megtámadta. Hideg csendőr ez. őrmestert ködobás által könnyen, Lóki csendőrt pedig készszerűséggel súlyosan megsebesítette. Hideg csendőr ez. őrmester a támadó tömeg ellen löfegyvert használt és azok közül Mari Andrászt halálosan megsebesítette.

Kérelem. Rapcsán István csendőr, ki Beszterczen állomásozik, kéri Szentmihályi Ignác csendőrt, ki vele ugyanott szolgált, hogy címét egy igen fontos ügyben közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Pusztulnak a madarak. Évről-évre kevesbedik a madarak száma és ha ez általános jelenség is, mégis legérősebben Franciaországban mutatkozik. Még 1902-ben több európai állam nemzetközi egyezményben megállapodott a madarak védelme dolgában; a múlt év tavaszán a francia kormány bizottságot küldött ki, hogy állítsa össze a hasznos és a kártékony madarak listáját. A bizottság előadója Menegaux, a muzeum ornitológiai asszisztense, már elkészült jelentésével, a melyet legközelebb fog előterjeszteni. A jelentés rámutat arra, hogy a madarak pusztulása folytán tekintélyes kár éri az országot. Az utóbbi századok alatt 300—400 madárfaj veszett ki. Egyes fajok elpusztultak a nélkül, hogy okát lehet adni, talán mert a faj elöregedett. Mások a viszonyok változása következtében haltak el, ez a civilizáció eredménye, a mely nem kedvező a madarak fejlődésére. Az élő sóvények, bokrok, sűrűk ugyanis, a melyek azelőtt menedéket nyújtottak a kisebb madaraknak, a hol táplálékukat is megtalálták, az intenzívebb mezőgazdasági kultúrával mindinkább eltűnnek. A világító-tornyok rengeteg vándorló madarat ölnek meg, a melyek fényűktől elvakulva, a vastag üvegfalon balálra zúzzák magukat. Az ember is közreműködik a madarak pusztulásában, még pedig szervezett mérsárlással. Azelőtt Amerikában millió és millió számra láthattak vándorgalambot. Annnyira pusztították őket, hogy már alig van belőle. Franciaországban sem kimélik a madarakat. Egyes vidéken pacsirtára vadásznak, másutt, a tenger mentén, a sirályra. A délvidéken lesből irtják a madarakat. Levelekből kunyhót építenek és a közeli fára akasztott kalitkába madarakat tesznek, a melyek hangjukkal odacsalják társaikat. Ezzel a módszerrel naponta könnyen lehet harmincz madarat is pusztítani: már most tessék gondolni, hogy sok faluban harmincz ilyen les is sorakozik a határon egymás mellett. Egyetlen falu tehát négy bónap alatt százezer madarat irtathat ki. A délvidéki francziák kedvelik a tengelicze és a pinty husát, sőt a szarkát is jóétvágygyal fogyasztják. A délvidéki vadászok még ezzel az eredménnyel sincsenek megelégedve és nemrégiben kongresszust tartottak, a melyen követelték, engedjék meg ismét, hogy a madarakat hálóval, lépesvesszővel fogassák el. A mezőgazdaság, mondják, nem megy jól, az ember kénytelen másként segíteni magát. Ezek a gazdák nem tudják, hogy a madárra szükség van, hogy a bogarak és rágcsálók ellen védekezhessenek és hogy épp a madarak óvják meg szőlőiket a cochylia pusztításától. Menegaux a madarak védelmére szolgáló intéz-

kedések tekintetében hivatkozott Magyarországra és nálunk elért szép eredményre.

A szabadjegy. Az amerikai vasutak minden ujságíróknak, a ki igazolni tudja magát, ingyen utazást adnak. Ezt a körülményt akarta egy ágrólszakadt ember kihasználni; jegy nélkül szállott a kupéba és mikor a hivatalnok eléje járult, büszkén vágta ki a varázsigét: «Sajtó!» A kalauz persze igazolványt akar, mire a csavargó azzal vágta ki magát, hogy otthon feledte. «Nem mondhatná meg legalább, kérem, hogy melyik lapnak munkatársa?» udvariaszkodott a kalauz. «A New-york Sun-és. «Oh, ez nagyszerű — mondotta a kalauz — a szomszéd szakaszban ül az ön főszerkesztője, jöjjön oda, ott igazolhatja magát.» Szegény csavargó pácza került mostan, de mit volt tenni, követte a kalauzt, bár minden isében reszketett. Benyitottak a kupéba és ott szivarozgatott egy testes úr, kinek ingében mogorónyi gyémántok csillogtak. A kalauz így kezdte: «Főszerkesztő úr, ez az úr itt azt állítja, hogy munkatársa a lapjának!» «Úgy van!» mondta a kövér úr. Erre a kalauz hajlongva hagyta magára a sajtó két hatalmasságát. Az álhírlapíró hálából, a miért a soha nem látott úr kisegítette, bevallotta hazugságát. Azt azonban nem érdekelte a töredelmes vallomás, mert váratlanul felbeszakitotta: «Jó, jó. Én szintén nagy zavarba kerültem, mikor önt belépni láttam. Én ugyanis épp úgy nem vagyok főszerkesztő, a mint ön nem ujságíró. Fogjunk kezét!»

Napoleon hadjáratainak vesztesége. Most száz éve annak, hogy Európa felszabadulni kezdett Napoleon uralma alól és így nem lesz érdektelen megemlékezni arról, hogy a korzikai világhódítóknak hány katonája maradt a csatatéren. Egy francia történelmi mű adatai szerint a szenátus Napoleonnak majdnem tíz éves császársága alatt (1804. május 18-ikától 1814. április 3-ig) 2.023.000 embert bocsátott rendelkezésére. Ehhez hozzá kell számítani az önkénteseket, az 1813-ban megajánlott 17.000 főnyi levasságot és az 1814-iki 143.000 főnyi megajánlást. Nem mondunk tehát sokat, ha Napoleon összes haderejét három millióra tesszük. 1814-ben, a háborúk befejezése után ebből mindössze 802.600 ember volt életben, részint tényleges szolgálatban, részint hadifogságban, vagy már előbb kivált a hadseregből. Napoleon uralma tehát több mint két millió fába került Franciaországnak.

Százmillió aláírás. A mig a Balkán-félelmet talaját ezer meg ezer katona vére öntözte és mialatt az európai háború hajszálon lebegett, egy, a békéért rajongó amerikai tanítónőnek, Annie Ecksteinnak az a furcsa eszméje támadt, hogy a világbeke érdekében százmillió aláírást gyűjt egy, a hágai békeirodából beterveztendő memorandum alá. A tanítónő azt tervezi, hogy az 1915-ben összeülő hágai békekonferencia elé terjeszti a kérvényt, mely a nemzetközi békebíróhatóság hatáskörének kiterjesztése érdekében agít. Eckstein kisasszony már a második hágai konferencia elé is terjesztett egy kérvényt, melyet két millió ember irt alá és valamennyi aláírást a béke lelkes rajongója gyűjtötte. A kérvényt annak idején rokonszenvenesen fogadta a konferencia és a herni nemzetközi békeiroda az 1909. évi britszszeli ülésen keresztül is vitte, hogy az 1915. évi kongresszus tárgyai közé felvették Eckstein kisasszony kérvényét is. Ennek alapján meg fogják vitatni, hogy a nemzetközi békebíróhatóság tárgyalhasson olyan differenciákat is, melyek alkalmasak az államok közötti komoly összeütközésre. Ezt a döntést természetesen a hágai konferencián képvisellellettel bíró összes államoknak garantálnia kellene

oly módon, hogy a békebíróság döntését kötelezően elismerik. Ennek a szép tervnek hatásos propagálására akarja Bekstein kisszesszony a százmilliós aláírású kérvényt benyújtani, melyhez az ideig nyolczmillió aláírást már össze is gyűjtött. Két év nagy idő és sokan a rajongó tanítónők alkáljára monstroszua tervét keressék túlvinnie.

Női békebíró. Még mondásnak is bízhatatlan: a nő mint békebíró, önkéntelenül ráfanyalodik az ember, hogy erre a kizsákolásra valamelyik szép leány békebíráskodásba lehet. Pedig hát megtörtént. Az angol lord-kancellár, a ki nemcsak a lordok házának elnöke, hanem egyúttal a legfelső bíróság feje is, Miss Dimeson-t kinevezte békebíróvá. A békebírói intézmény tudvalevően órápíró intézmény Nagy-Britanniában. A kisebb kihágások és magánjogi perokat intézi el, tagjai épp oly kevések hivatalos jogászok, mint egy orvostudós. De bár a békebíróság hatásköre éppen nem nagy és tág, Anglia legjobb fiatal bűzszakoságunk tartják, ha a polgári munkából részt vehetnek, és akárhány lord, gróf, sőt herceg, a ki neve után oda teli a P. U.-t (privy councillor, titkos tanácsos) vagy a K. G. (Knight of the Garter, a térdszalagrend lovagja), hozzáteszi a sokkal azerényebb J. P. (justice of the peace, békebíró). Hogy most egy nőt töltsék ki ezzel a bizalmas tisztséggel, ezt mutatja, hogy a nők jogegyenlősége föltartoztatlanul halad előre Angliában. Bann vannak már néhány honnigh council-ban, városi tanácsban, kertült közölök már polgármester, vannak szép számmal orvosok, tanárok, most már békebíró is akadt köztük. Így a nők jogai egyre azerényebb körre tágul. Terjeszkedésben nem is gátolhatja meg más, mint — a nők maguk, azzal az örült, barbár és szégyenletes huzamodorról, mely nyugtalanágban korgat Angliát és a nők akadt ellenességévé teszi legbiztosabb barátaikat.

Bankjegyek morása. Az amerikai bankjegyek nyomdájának igazgatója, M. J. Ralph jutott arra a kitűnő gondolatra, hogy a rendkívül nagy számban forgalomba kerülő bankjegyeket időközönként morásnak és így egyúttal fertőtlenítésnek vessen alá. Az a üzletre kényszerít morásról már forgalomban is van Washingtonban a kineztár épületében. Az államban tartó fiókjában fokozatosan fogunk felállítani ilyen bankjegy-puzserákat és orvosok körökben higiénikus szempontból igen sokat várnak tőle. Az eljárás a következő: A piszkos bankjegyeket két szalagkarika közé helyezik el és azok a folyton mozgó szalagok viszik a papírpénzt a légha és onnan az öblítőbe. A szalagok körüljárása gyöngye dörzslődést idéz elő, a mi a piszkos feloldását megkönnyíti. A folyadékot a szalagok szeljük magukba és azukból a gép egy rázóval részben tisztolva utján távolodik el a

szennyes oldat. A légha torpentinosa szappanhólló és egy légha felhárító kórnai vegyszerekből készül és nagy mértékben alkalmas arra, hogy minden, a bankjegy papírjába fértőzőt veszélyes mikrobát alkusztilion. A morótolódás összeállításán olyan, hogy az a morótoló a papírból föloldott csokély enyvtartalmat bőven pótolja. A bankjegyek az eljárás befejeztével a lehetőséggel tisztítottak és mielőtt kikerülnek a gépből, két ujabb mozgósulag között gázzal hevített aczéllengerek sújtolásán munnak keresztül, a mi száradást és egyúttal vasulást idéz elő. A gép két munkásné igénybevétele mellett óránként több mint négyezer bankjegyet moró és egyúttal vasul is ki. Az amerikai nyomdai igazgató tulajdánnya egyszázötven évvel ezelőtti igen nagy jelentőségű. A bankjegyek és általában a pénzdarabok, mint az emberok egymásközötti érintkezésének mindennapi eszközei, azaz és azaz kézen munnak keresztül és természetesen piszkolódnak és így felületük baczillanásokkal telek meg. Az eljárás tehát, mely a bankjegyeket a rájuk tapalt szennytől és piszoktól mentesíti, népgöszségügyi szempontból rendkívül fontos.

Hogy kell a drágakövekkel bánni. Csak kevés nő tud az ókzerével bánni és nem igen tudják, hogy nem csak a gyöngyök, hanem a drágakövek is igen kevések, a hogy rossz kezeléssel által bizonyos idő múlva olvasztik értékeik és szépségük nagy részét. A gyöngy például rendkívül könnyen és savban feloldódik, hiszen azt beszélt a moró, hogy Kleopatra királyné, hogy szeszességét emillaptsa, egy gyöngyöt oldott fel szeszben. De a gyöngy érzékenysége magában vágy is igen nagy és gyakori hardtától könnyen olvaszt a fényét. A smaragd, a rubin és a zafir is bizonyos érzékenységgel mutatnak. Ha sokszor viselik, idővel olvasztik igazú színtől, és főleg a fényes szemben érzékenyek, miélt is tanácsos zárt tartályban őrizni és nem átvagazakrányok ben. Párisban nemrégiben órdokos kísérletet tettek egy rubinnal. A követ kottórupeztatták a az egyik felét betették a napos kirtakba, a másik felét pedig egy földben helyezték el. A mikor két év múltán a két követ egymással összehasonlították, meglepő volt a különbség a kottónak színe és fénye között. A kirtakban volt rubin sokkal halványabb volt. A legnagyobb gondossággal azonban az opálok igénylik. Nagyon sokszor megförtélt ugyan, hogy ha opálkövet befűtött kályha mellé állt, az opál tulajdon olvasztatta fényét.

Szerkesztői üzenetek.

V. D. Személyi okmányokba való beiktatás nélkül nem adhatunk határozat felöllet. Az illetékes pórtisznyarancsokotól mindenképpen szivesen fogja felvilágosítani.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Értékpapírokra.

Országos lakások és telepek létesítésére.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakótelítésére
ellenőrzés.

Külföldi pénznemek vásárlása és eladása.

Sorsjegyeknek részlete és közpénzüri váltó eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyveskére. 1. Oly betéteket, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötelese mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamattal fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5% (öt és fél) betéti kamattal fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Értékpapírt nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy elzárólagos biztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett.

Utalványok, intézványok és chequok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és adunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Igényjogosult. Helyszéke miatt az ügy műszakállásáról részletesen nem nyilatkozhatunk; ajánljuk azonban, olvassa el a Hírn György hadnagy-számviselő úr által mostanában kiadott igényvezetőket az 1912:LV. t. ez. hsz. Megemlíthető a szerzőről, Szegeden (csendőrlaktárja). — Ára 2 korona.

1889/17. Szolgálati idejét nem szakította meg.

F. 1. 1908-ban a jubileumi emlékérmét kapta a jubileumi keresztet adták ki.

V. 1. F. Tiszán az előjáró csendőrkörületi parancsnokságtól függ.

Érdeklődő. Azok, akik a budapesti, szegedi és zágrábi honvédkörület területén teljesítettek szolgálatot.

F. 1b. 01. Mely van tárgyalás alatt.

F. 1a. Olvassa el az 1908. évi 29. és 52. számú lapoknak használt tárgya üzenetét.

15. 1a. ny. 6m. Nem számít be.

Bíró. Ismertető fozolat küldötünk.

1883. 1. Vadomly iskola tanári kara előtt. Ha a díj fizetés elől felmentés. 2. A pénzügyéségnél töltött idő az igényjogosultsági időbe nem számít be, hanem csak a katonaságnál (honvédségnél, csendőrségnél) töltött idő. 3. Alizsi és tisztviselő. 4. Szolgálat. 5. Szolgálat állásnál magasabb állásokra is jogosult.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számítvány.

Három szám közül az első fele a másodiknak a a harmadik háromszor akkora, mint az első, tegy a második a harmadik két harmadát képezi. Melyik ez a három szám?

Szótalány.

Nő, férfi horjja egyaránt,
Vaddal az első hatuját
E nélkül nem építhető,
S nem fejthető meg a talányt.

Megfejtési határidő: 1913 július 16-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szantarcim-sorsjegy lesz kioszolva.

Lapunk folyó évi 18. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: • Turandot meggye. — Betaltalány: • Ellen-
d. • — Szótalány: • Nikita.

Helyesen megfejtették 223-an nyertes lett Károlyi Ferenc csendőr, Sz. Tavankút Bács megye, kinek nyerteséjét (Erzsébet királyné szantarcim-sorsjegy) oda adtuk küldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyezettek:

1913 július hó 1-ével:

Szentmihályi Lajos, III. számú csendőrkörületbeli százados, zombori szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben a II. számú csendőrkörülethez; Szegedre;

Ádamossy Béla, VIII. számú csendőrkörületbeli százados, nagykárolyi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkörülethez; Zomborba;

Lócsa Jenő, I. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, kolozsvári szakasziparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkörülethez; Nagyhárolyra;

Hajsi Elemér, VIII. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, orosházi szakasziparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkörülethez; Kiskunfélegyházára;

wehrfesti Armandola Vldimír, III. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, kiskunfélegyházi szakasziparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkörülethez; Orosházára;

Mallár Béla, VII. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, csikzeredti szakasziparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkörülethez; Kolozsvarra;

Sándor József, VII. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, kézdvővári helyi szakasziparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkörülettel; Csikzeredára.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. I. számú csendőrkörület állományában:

Master Sándor őrnagyvezető ez. őrmester, 1913 április 20-án;

a m. kir. III. számú csendőrkörület állományában:

Pap Tivadar I. csendőr ez. őrmester, 1913 június 9-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkörület állományában:

Farkas József csendőr ez. őrmester, 1913 június 4-én,
Kiss János I. őrnagyvezető ez. őrmester, 1913 június 7-én,
Doros István őrnagyvezető ez. őrmester, 1913 jun. 29-én;

a m. kir. V. számú csendőrkörület állományában:

Muzsahy Medárd őrnagyvezető ez. őrmester, 1913 június 7-én; végül:

a m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában:

Domóth Mihály csendőr ez. őrmester, 1913 jun. 5-én.

Villamos és gőzerősre hozott szét gyár tárolás nem képes utasításon és jó hang-
szerrel készíteni, mint REMÉNYI MIII. LX. • Ludovik Akadémia által támogatott
Azon az vásárolhatunk semmiféle hangszerrel, legyen az hegedő, gordonka, ezulhalom
harmonika, harmonika, és, részben hangszert, hár, stb. meg Reményi legjobb kép-
nyek szedőit nem olvassa, mely tárgyat a bécsi utasítások Budapesti, Király-ut. 58.
számon költészet díjátalál. Kiváló világ minden részére nagybani keresztyen. Az őszön hang-
szerek hivatalos szakkeresletén és utasít. — Minden hangszerrel külön-külön árjegyzék kerendő

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában: Lőrincz István járásermester 3 db. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettetett.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában: Mrázik István, Nagy Mátyás, Beke József, Podor József, Horváth-Varga Pál és Jakabovics Salen esendőrök.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában: Gál János és Robacsik Károly esendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában: Mérez Pinczani János esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 192.792. számú engedélye alapján vezetéknévét «Mérei»-ra változtatta.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában: Gombik József esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 78.888 VI - a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Galgóczy»-ra változtatta.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában: Zubolyák József esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 64.164. számú engedélye alapján, vezetéknévét «Hevesi»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában: Pósa János Pál őrsvezető ez. őrmester, Szilák Mariával, 1913 május 25-én, Oecsán.

Szántó János esendőr ez. őrmester, Szabó Annával, 1913 május 25-én, Marosbogáton.

Vég József esendőr ez. őrmester, Török Juliannával, 1913 május 24-én, Nagymajhithon.

Bardi Sándor esendőr ez. őrmester, Budai Rozával, 1913 május 25-én, Temesrékason.

Papp János II. esendőr ez. őrmester, Majhith Lidiával, 1913 május 24-én, Pucserou.

Miklós István őrsvezető ez. őrmester, Priplata Olgával, 1913 június 1-én, Vajdahunyadon.

Novéri Sándor esendőr ez. őrmester, Szelgrád Annával, 1913 június 10-én, Nagybecskerekén.

Krausz Lajos őrsvezető ez. őrmester, Imri Borlála Etelkával, 1913 június 10-én, Lugoson.

Pál Miklós esendőr, Kerestély Elizával, 1913 május 20-án, Firtosmártonoson.

Szács Illés esendőr ez. őrmester, Pető Lidiával, 1913 június 4-én, Hódmezővásárhelyen.

Szűcs Imre esendőr ez. őrmester, Máté Eszterrel, 1913 május 31-én, Kisnyiszálláson.

Szokol Pál őrsvezető ez. őrmester, Chabada Máriaival, 1913 június 15-én, Nagylakon.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában: Tóth József IV. esendőr, Csőzik Erzsébettel, 1913 május 31-én, Bátmonostoron.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában: Szentmiklósi László őrsvezető ez. őrmester, Karlyó Máriaival, 1913 június 8-án, Varannón.

Tizner Sándor őrsvezető ez. őrmester, Hollender Fanniával, 1913 június 15-én, Szorocsínyban.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában: Pisovics József őrsvezető ez. őrmester, Pacz Antoniaival, 1913 június 14-én, Felen.

Kucserka Pál esendőr ez. őrmester, Chvala Erzsébettel, 1913 június 3-án, Nidásfőn.

Weszerle Ignác őrsvezető ez. őrmester, Kisely Irén Máriaival, 1913 június 9-én, Arvanagyfalun.

Gábor István őrsvezető ez. őrmester, Mikóczi Katalinnal, 1913 június 10-én, Felen.

Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill. Iróasztalra dobozok á 6 kor. Iróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előirás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonva — a legújabb konyvek, melyek hivatalból be-

mei 4ve küldhetők címzetésre és ugyan-csak bórmentve küldem vissza is — legjobban és szépen bekötötnek, továbbá mindenféle konyvokból munkát és bármily alkü dobozokat is külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó áron ajánlunk.

Makó Károly könyvkötő és **Brassó**, 26 R. á. n. felül magrendelő nek portómentesen.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Az ujonnan rendszeresített emlékkereszt és hozzávaló szalag raktárunkon kapható. ■ ■

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Cs. 12. jelz. sz. ut. nyomatás 34. g. 5. pontja szerinti tisztelt állományok által használandó ruggantatásjelző, vízös festék párnával és festékkel ellátva raktárunkon készzen kapható